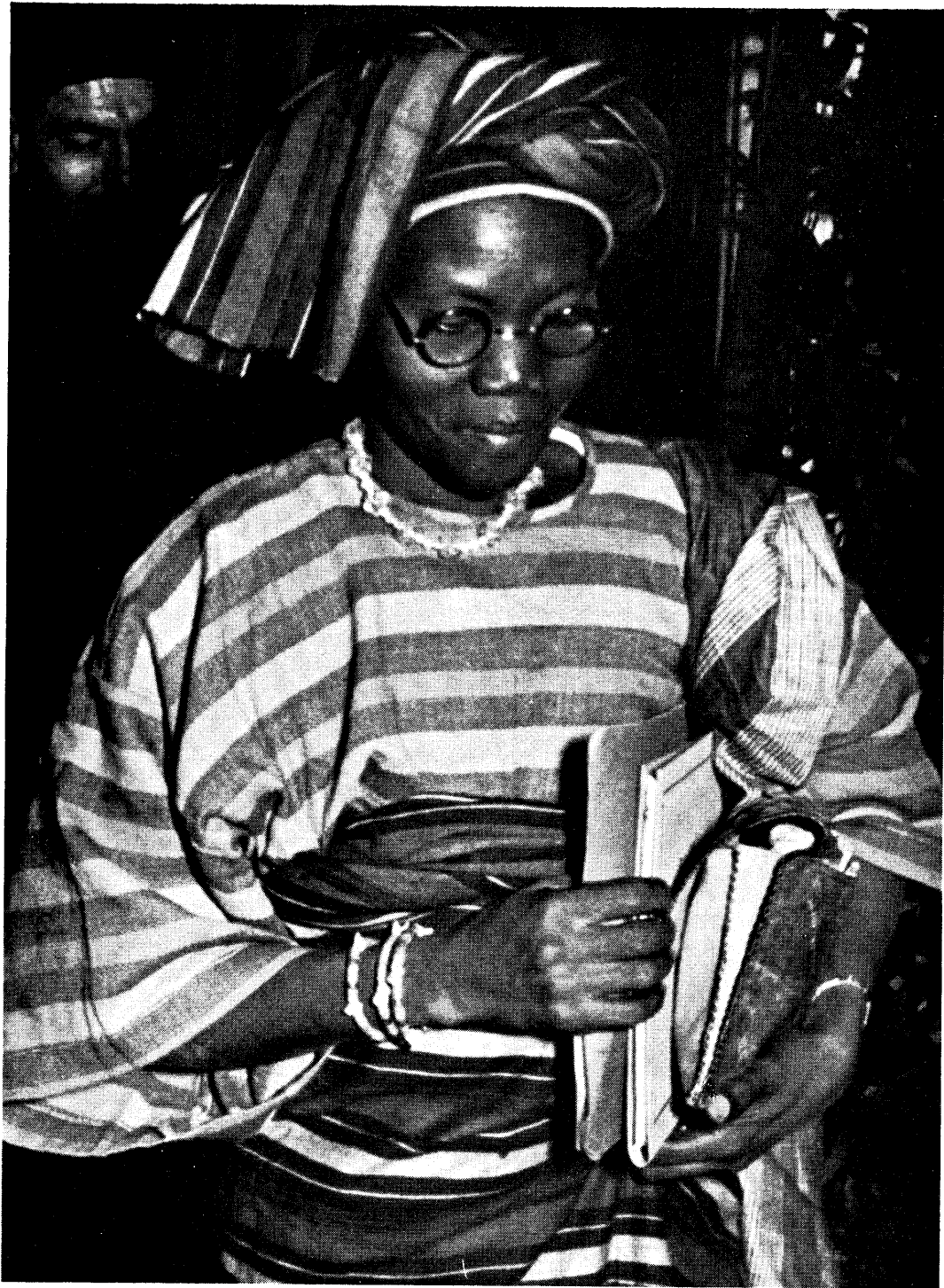

*Dr RANSOME KULI, NIGERIA.
En av ordförandena vid den internationella barnkonferensen.*

Vi kvinnor

Arg. 4

Maj 1952

Nr. 4

Hur blir morgondagen?

FN:s krig i Korea pågår alltjämt. Även stilleståndsförhandlingar. Samtidigt reser sig de s. k. "underutvecklade" folken i världen, rättare sagt de *underkuvade* folken, ett efter annat och kräver sin rätt till självständighet. Dessutom kan det sägas, att kriget i Korea eller krig överhuvudtaget inträtt i ett nytt skede. Atomvapnet, har alltifrån Hiroshima och Nagasaki stått som det farligaste hotet mot mänskligheten. Nu har ett lika infernalistiskt förstörelseredskap, som därtill är billigare och försätligare, kommit i förgrunden: den bakteriologiska krigföringen. Den är icke en uppfinning för dagen. Den torde ej varit okänd för Japan under det andra världskriget. Men — låt oss utgå från konventionen i Genève 1925. Enligt dess protokoll av d. 17/6 det året träffades överenskommelse om *förbud* mot bakteriologisk krigföring. Protokollet över detta beslut har ratificerats av 37 stater, men ej av USA. Vad menar USA därmed?

Epidemier har utbrutit i Korea och nordöstra Kina. Infekterade insekter, loppor m. m. har upptäckts. Sjukdomar som annars ej förekommit i dessa länder, har utbrutit. USA har anklagats av respektive länder för att föra bakteriekrig. Acheson, USA:s utrikesminister, har förnekat beskyllningen. Den Amerikatrogna pressen förnekar också möjligheten därav. Var och en har sin åsikt. Men det kanske ej vore ur vägen att innan man fäller ett omdöme läsa USA:s egna uttalanden. Här följer några yttranden från ledande män i Amerika.

General Waitt direktör för USA:s institut för kemisk krigföring, skriver 1946 — således året efter president Roosevelts död. — "Det är varken logiskt eller intelligent att tala om fasorna av ett bakteriologiskt krig och sedan godtaga atomvapnet. Jag känner ingen sympati för talet om mänskliga eller omänskliga vapen." 1947 yttrar Gerald Vent i en vetenskaplig tidning: "Med tillhjälp av bakterier kan man utrota en befolkning utan att skada hamnar och transportmedel. Det är inte nödvändigt att ha stora fabriker för att framställa dödsbringande materiel." — 1948 läser man i en amerikansk tidskrift: "smittosamma sjukdomar ger betydligt bättre resultat än atombomben" och den förut nämnde general Waitt förklarar att: "det är absolut nödvändigt att vi är bättre rustade än hela den övriga världen, om vi inte ska förlora nästa världskrig". — Samma år står det i en uppsats av en professor att man med lätthet "kan sprida dödande bakterier från luften genom flygmaskiner." — 1949 får vi höra att 4 000 män och kvinnor arbetar på att framställa bakteriologiska vapen. Dessa vapen eller bakterier skall vara så effektiva som möjligt. Var och en som besmittas av bakterierna, skall om möjligt bli sjuk och sjukdomens orsaker måste bli svåra att fastställa. — 1950 uttalar en vetenskaplig amerikansk tidning: "Kanske kan det bakteriologiska kriget få tillfälle att prövas, om kriget i Korea fortsätter litet längre." — 1951 säger general Ridgway: "huvudsaken är att döda så många kineser och koreaner som möjligt." — I "Associated Press" av d. 18 maj 1951 läser man att ett s. k.

farsotskepp landat på ön Kojé och där landsatt kinesiska fångar för att på dem utföra bakteriologiska experiment; "varje dag utfördes c:a 3 000 experiment". — D. 25 jan. 1952 yttrar general Creasy: "Det är min fasta övertygelse att kemiska och bakteriologiska vapen kommer att minska de militära utgifterna och motståndet mot fienden samt tillförsäkra oss segern utan ekonomisk ödeläggelse — — bakteriologiskt krig är huvudsakligen riktat mot människor, det förstör inte byggnader eller maskiner, det går ut på att förgöra människor och deras födoämnen, djur och skördar."

Dessa citat äro utdrag från en sammanställning av en del yttranden i amerikansk press från ledande håll, en sammanställning som framlagts vid världsfredsrådets byråmöte vilket nyligen hållits i Oslo. På detta möte har sanningen av dessa fruktansvärda vittnesbörd omsorgsfullt och opartiskt diskuterats, men tyvärr ej kunnat förnekas. Man blir full av förtvivlan och misströstan, när man läser detta. Är d. s. k. utvecklingen ingenting annat än en vetenskapligt utformad ondskefull maskin, ämnad att sprida död under tänkbarast ohyggliga lidanden? Är framtiden, för vilken alla tider likväl strävat och offrat, i lyckligaste fall endast en fullbordad förintelse, vilken slutligen också måste komma att drabba förintarna. Men *nej!* Låt oss ta varningen innan det är för sent. Må alla folk, den amerikanska minoriteten ej till förglömmas, var och en enskild i sin mån, större eller mindre, slå sig samman i arbetet för största möjliga lycka åt alla, för samförstånd och fred. Låt oss försöka att inte duka under för tron på ett modernt helvete. Låt oss tro på det godas levande makt.

Elisabeth Tamm.

Mot bakteriologisk krigföring

*appell antagen av världsfredsrådets byrå
vid möte i Oslo den 1 april 1952*

Vi har noggrant och uppmärksamt undersökt dokumenten om det bakteriekrig som för närvarande föres i Kina och Korea. Studiet av dessa dokument har uppskakat oss och framkallat vår avsky. Bakteriekriget är icke endast ett ohyggligt brott, ett brott som måste beivras; det utgör ett hot mot hela mänskligheten.

Vi vädjar till alla människors samvete att kräva förbud mot det bakteriologiska vapnet och fordra ett slut på bakteriekriget. Vi vänder oss särskilt till män och kvinnor i Förenta staterna ty frågan om heder och mänsklig värdighet reser sig för var och en av dem.

Det faktum att kriget i Korea föres i Förenade nationernas namn är en särskilt allvarlig omständighet. De regeringar, som understött Förenade nationernas intervention och som följaktligen moraliskt och politiskt är ansvariga för de använda stridsmetoderna, ställer vi till ansvar.

För rättvisa åt kvinnor och till skydd för män

Jessie Street är känd över hela världen som en outtröttlig förkämpe för kvinnornas fulla medborgerliga rättigheter. Den striden har hon fört sedan sin ungdom i sitt hemland, Australien, och i internationella sammanhang. Hon är också en framstående auktoritet när det gäller FN, hon tror på dess möjligheter och vakar över dess stadga som hon var med om att skriva i San Fransisco. Fredsarbetet tar nu större delen av Jessie Streets tid och kraft. Hon är medlem av Världsfredsrådets byrå.

I början av detta år hade en australisk veckotidning en stor illustrerad artikel om Jessie Street. Där citerades ett yttrande av henne: "Jag förstår inte varför jag alltid möter motstånd mot allt vad jag önskar göra, särskilt när jag vet att det är rätt."

Vad oss beträffar har vi en dubbel uppgift.

Vår första uppgift är att upplysa den allmänna opinionen och låta sanningen framträda inför allas blickar.

För att varje mänsklig varelse skall kunna döma om de ohyggliga fakta av vilka vi tagit del har vi beslutat att utge de dokument som förelagts oss. Allt ljus måste spridas över dessa brottsliga handlingar.

För att skapa full klarhet har Kinesiska kommittén för fredens försvar föreslagit bildandet av en Internationell kommission som skulle kunna samla alla fakta och bevis. Denna kommissions auktoritet och opartiskhet måste vara obestridliga. För dess bildande vänder vi oss till framstående vetenskapliga, juridiska och religiösa personligheter. Vi är övertygade om att världsoptionen kommer att stödja kommissionens arbete.

Vår andra uppgift är att skydda alla folk mot bakteriekriget.

Vi uppmärksammar att det bland stormakterna endast är Förenta staterna som icke ratificerat den internationella konvention av den 12 juni 1925 vilken förbjuder användning av giftgaser och bakteriologiska stridsmedel. Vi begär av alla folk i världen att öva påtryckningar på sina regeringar för att denna konvention undertecknas, ratificeras och efterlevs av alla stater utan undantag.

Vi begär också att folken energiskt verkar för att de som gjort sig skyldiga till användande av detta lömska och ohyggliga vapen såsom krigsförbrytare ställas inför kompetent domstol.

När vi kräver skydd för de oskyldiga och bestraffning av de skyldiga är vi övertygade om att vara talesmän för mänsklighetens överväldigande majoritet. I dess namn stöder vi den ädlaste sak: alla barns rätt till liv och respekten för varje mänsklig varelse.

Om folken ej omedelbart handlar för att hejda bakteriekriget kommer grymheten och de krafter som släppas lösa till livets förstörelse att bli utan gräns.

Vi kallar mänskligheten till sitt eget försvar.

Under det sista århundradet och sannolikt långt tidigare har ansvarskännande kvinnor insett nödvändigheten av att erkänna principen att arbete av alla slag bör betalas i förhållande till den skicklighet och erfarenhet det kräver och nödvändigheten av att kvinnor och män på alla arbetsområden får samma lönevillkor och samma möjligheter.

Efterhand har ansvarskännande män såväl som kvinnor börjat ägna denna princip allvarlig uppmärksamhet. I rättvisans namn borde den vinna erkännande men fördomar och profitbegär har stått i vägen och står alltjämt i vägen för genomförandet av rättvisans krav.

Trots kvinnornas prestationer på alla områden där de fått möjlighet att visa sin duglighet har samhället på grund av urgamla fördomar alltjämt benägenhet att betrakta kvinnor som underlägsna män och att förneka att kvinnor har samma möjlighet att förvärva yrkesskicklighet, att studera, att delta i administration eller styrelse.

I den kapitalistiska världen är tanken på ekonomisk vinst den förnämsta drivfjädern och alla de som drar fördel av den billiga kvinnliga arbetskraften är medvetna om dess betydelse för ökade profiler och obenägna att avstå från denna profitkälla.

Men trots alla ansträngningar kan samhället ej fortsätta att bortse från det faktum att intelligens och duglighet ej är beroende på kön och att kvinnor om de får samma möjligheter som män kan göra en lika betydelsefull insats i sitt lands ekonomiska och offentliga liv. De som betraktat kvinnor som underlägsna och de som gjort ekonomiska vinster börjar inse att rättvisans krav ej kan ignoreras. Genom att vägra kvinnor möjlighet att utveckla sina anlag berövar de samhället de fördelar som utnyttjandet av kvinnornas skicklighet och förmåga skulle innebära.

När vi överblickar läget av i dag kan vi med sanning och tillförsikt säga att rättvisan vinner seger och att fördomarna mot kvinnor som kön är i avtagande. Att Internationella arbetsorganisationen (ILO) på sin allmänna konferens den 29 juni 1951 antagit en konvention om lika lön för manliga och kvinnliga arbetare för arbete av lika värde ("Equal Remuneration Convention 1951") ger anledning till tillförsikt. ILO är ett av FN:s specialorgan. En av dess uppgifter är att omsätta i handling det principuttalande i FN-stadgan som fastslår att diskriminering på grund av kön ej får förekomma och att män och kvinnor skall ha samma rättigheter i alla FN:s medlemsstater.

ILO är den högsta internationella auktoriteten i alla frågor som berör arbetsvillkor. Vid ILO:s möten deltar representanter för tre grupper från varje land. Varje grupp har lika många representanter: regeringen tre, arbetsgivarorganisationerna tre och fackföreningarna tre. Samtliga nio representanter för varje land har frihet att rösta i enlighet med sina åsikter.

När den ovannämnda konventionen antogs med stor majoritet trots det faktum att endast en tredjedel av representanterna vid ILO:s konferens kommer från fackföreningarna och två tredjedelar från regeringar och arbetsgivare så är det ett tecken på en förändrad inställning till kvinnors arbete. Genom antagandet av denna konvention har fördomarna berövats officiell sanktion och profitynpunkten har officiellt kapitulerat inför rättvisans krav.

Nästa steg är att få konventionen tillämpad. Nu är principen om lika lön för båda könen erkänd av högsta internationella auktoritet. Genom denna auktoritets stöd borde vägen vara jämnad för en praktisk tillämpning av principen om lika lön för män och kvinnor.

Om ett land ej vidtar åtgärder för att tillämpa konventionen och påbjuda samma lönesättning för män och kvinnor så blir denna konvention av 1951 endast ett formellt godkännande av en princip. För att tillämpa konventionen inom ett land krävs att landets regering ratificerar densamma genom ett riksdagsbeslut som binder regeringen att följa konventionens föreskrifter.

Alla de i varje land som önskar se principen om lika lön tillämpad måste nu först och främst öva påtryckning på sina regeringar att ratificera konventionen. Fackföreningsrörelsen bör gå i spetsen för detta arbete. Ett stort antal fackföreningsmedlemmar är kvinnor och det är fackföreningarna som bär huvudansvaret för att löner och arbetsvillkor förbättras för alla arbetare, både män och kvinnor. Fackföreningarna har ej sällan tvekat att understödja de kvinnliga arbetarnas krav på lika lön och lika möjligheter. I en del länder har de varit benägna att spela ut de manliga arbetarnas intressen emot kvinnorna. När de gjort detta har de svikit sin uppgift och därigenom försvagat hela fackföreningsrörelsen. I stället för att med stöd av både de manliga och de kvinnliga arbetarnas samlade styrka söka åvägabringa bättre villkor för alla har de splittrat arbetarna genom könsdiskriminering och minskat fackföreningsrörelsen slagkraft. Stundom har fackföreningarna ej insett att det billiga kvinnliga arbetet som är en stor inkomstkälla för arbetsgivarna därigenom också är en stor fara för de manliga arbetarna själva. Under perioder av full sysselsättning lider kvinnorna av det orättvisa i att få lägre löner än män. Det är då lätt för manliga arbetare att bortse från denna orättvisa och blunda för att billigt kvinnligt arbete tränger in i olika industrier. Men när ett land drabbas av depression och arbetslöshet är det männen som i första hand blir lidande. De kommer att bli avskedade först och kvinnorna kommer att behållas eftersom de är billigare. Då är det för sent att kräva lika lön för kvinnorna. När det är överskott av arbetskraft på arbetsmarknaden är inte rätta tiden att förhandla om lika lön. Det är under tider av full sysselsättning när arbetskraften är begärlig och fackföreningarna starka som de måste gå till aktion för principens tillämpning. Nu är rätta tiden för fackföreningarna att handla.

Den stora massan av hemarbetande gifta kvinnor,

Barnens SOS

får svar från en hel värld

Världskonferensen för barnens försvar en stor framgång

Nio svenska delegater deltog i barnkonferensen i Wien. Det var fil. kand. Signe Fredholm, barnpsykolog Margareta Embring och doktor John Takman Stockholm; folkskollärare John Johansson, Fröseke; barnavårdsman Terese Andersson och gymnastikinstruktör Margareta Hansson, Göteborg; småskollärarinnan Gulli Ramström, Iggesund; barnavårdsnämndsordföranden Margareta Johnson, Malmköping; fru Gunborg Kihlman, Segeltorp.

I denna artikel skriver Dr Takman om konferensens arbete särskilt beträffande barnens hälsotillstånd. I nästa nummer kommer andra deltagare att berätta från konferensen. I samma nummer kommer vi även att införa konferensens appell.

Världskonferensen till försvar för barnen hölls i Wien den 12—16 april. Den hade som bekant förberetts av en internationell initiativkommitté, i vilken Sverige representerades av överläkaren Andrea Andreen och

husmödrarna, som är oavlönade, måste studera och förstå likalönefrågan. För närvarande är många böjda för att sätta i fråga om kvinnor som kanske ej är familjeförsörjare bör förtjäna lika mycket som en man med en familj att försörja. Detta är en oriktig tankegång. För det första har många kvinnliga arbetare plikter som familjeförsörjare och för det andra är många manliga arbetare ogifta och får ändå samma lön som gifta män med familjer.

Husmödrar måste inse att den billiga kvinnliga arbetskraften är en stor fara för deras män och de måste uppmuntra sina män till att genom fackföreningsrörelsen effektivt gå till aktion för lika lön.

De hemarbetande gifta kvinnorna måste också arbeta genom de organisationer de tillhör för att öva påtryckning på regeringarna att ratificera konventionen av år 1951 och ta effektiva mått och steg för tillämpande av principen om lika lön och därigenom för rättvisa åt kvinnliga arbetare.

SKV:s aktion för lika lön

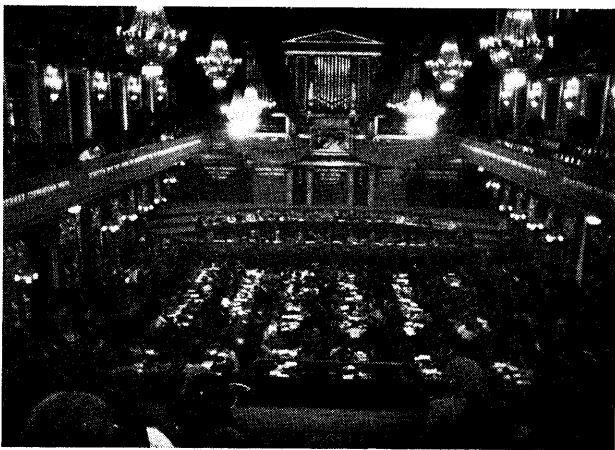
På den korta tid som stod oss till buds innan riksdagen avslog kravet på att Internationella Arbetsbyråns konvention i likalönefrågan skulle tas upp till behandling fick vi in 4 577 namn till stöd för detta krav. Göteborg bidrog med 2 800 namn. Vi hoppas återkomma bättre rustade till nästa riksdag. Vi anser att samma lön för samma arbete är en av de mänskliga rättigheterna. I den av Sverige ratificerade konventionen om dessa rättigheter står det i Art. 22 punkt två: Envar har utan åtskillnad rätt till lika lön för lika arbete.

barnpsykologen Margareta Embring. Av de över 500 delegaterna, som mött upp från inte mindre än 64 länder, kom majoriteten från barnavårdande yrkesgrupper: 132 lärare, 87 läkare, 30 socialarbetare, 14 psykologer o. s. v. Av de övriga, bl. a. 25 journalister, 17 jurister, 25 husmödrar och 16 konstnärer, hade de flesta, om inte alla, verkat i barnavårdsnämnder, undervisningsministerier och andra organ med intim anknytning till de problem som ställdes inför konferensen.

Världskonferensen var en vetenskaplig sammankomst i den meningen att den behandlade sociala och medicinska barnavårdsproblem samt undervisnings- och uppfostringsfrågor på grundval av ett mycket omfattande sakmaterial. De inledande rapporterna liksom flertalet av de hundratals inläggen i den allmänna diskussionen och vid de fyra kommissionernas sammanträden gjordes av specialister. Men de fakta som lades fram var inte av samma kyliga vetenskapliga karaktär som låt oss säga kemiska formler eller fornhistoriska data. Här gällde det utan överord liv eller död, hälsa eller sjukdom för tiotals miljoner barn, vars öde helt hänger på om de nödvändiga åtgärderna blir vidtagna i år eller nästa år. "När vi ser ett barn som lider eller är hungrigt, känner vi oss alla som fäder eller mödrar: I oss väcks de gamla eviga, universella känslorna av medlidande, ömhet, kärlek." Orden är professor Gustave Monods, den grånade skolmannen och hederspresidenten i franska mellanskoleväsendet, och de formulerades i den huvudrapport som han på initiativkommitténs uppdrag föredrog vid konferensens början.

Ingen människa med normalt känsloliv kan förbli oberörd inför en realistisk skildring av barnens läge i världen av idag. Från land efter land avgavs detaljerade rapporter, som skulle ha verkat monotona om inte procentalen, de absoluta siffrorna, sjukdomsnamnen, krigshändelserna, barnarbetet, tiggeriet, prostitutionen, brottslighetssiffrorna och rättslösheten frammanat konkreta bilder av en nästan ofattbar nöd. I Indien, Sydöstra Asien, Centralafrika och vissa regioner av Syd- och Central-Amerika härjar hungersnöden eller går hela befolkningsskikt permanent undernärda. Sammanlagt 1.100 miljoner, nästan hälften av jordens befolkning, hungrar den dag som idag är.

Dessa människor lever samtidigt i ytterligt primitiva bostäder, oftast utan de enklaste hygieniska anordningar. I Bombay lever en halv miljon bostadslösa på

En bild av konferensen, som hölls i Musikföreningens stora sal.

gatorna med trottoaren som sovplats.

Spädbarnsdödligheten, d. v. s. antalet barn som avlider före fyllda ett år, brukar tas som en god mätare på samhällets omvårdnad om den yngsta generationen. Sverige är numera det land som har lägsta årliga spädbarnsdödligheten: 20,5 per 1.000. En mycket kraftig nedgång i spädbarnsdödligheten redovisades från bl. a. Ungern och Rumänien, där

Dr John Takman.

den sjunkit med över hälften sedan krigets slut. Från en rad koloniala och halvkoloniala länder rapporterades å andra sidan en spädbarnsdödlighet på 400, 500 och ännu högre per 1.000! Tuberkulosen härjar ohämmat i alla åldrar, malaria, syfilis, ögonsjukdomen trachom, tyfoidfeber, dysenteri och andra tarmsjukdomar, difteri och andra epidemiska sjukdomar skördar otaliga offer. Förebyggande mödra- och barnavård existerar inte alls, sjukvård endast för ett försvinnande fåtal. Mängder av barn, som blivit blinda genom sjukdomar, eller stympade i krig lever en fruktansvärd tillvaro. Den grekiska lärarinnan Elli Alexiu berättade vad kriget lämnat i hennes land: 380.000 barn som mist ena av föräldrarna, 36.000 barn som mist båda föräldrarna och 6.000 barn som blivit invalider genom bombardemangen och som inte erhåller någon som helst hjälp från staten sida. Från Cypern gavs en skakande rapport: "Det är svårt att på några minuter skildra våra barns tragedi. Den kan i korthet sammanfattas i följande ord: Analfabetism, hunger, fattigdom, sjukdom, död och själslig förstörelse." Cypern är en brittisk koloni, sade talarinnan, och härskarna betraktar inte ön som ett land, befolkat av mänskliga varelser, utan som en lämplig plats för upprättande av flygplatser och rustningsfabriker.

I vissa länder, bl. a. Japan och Syrien, tvingas föräldrarna i sin bottenlösa nöd att sälja barnen, som sedan hålls i slavarbete på lantgodsen, i fabriker eller säljs vidare till bordellerna.

För att försvara eländet i världen och framställa massutrotning av människor genom krig som en biologisk nödvändighet har de, som är intresserade av att det aktuella tillståndet bevaras, propagerat teorin om jordens överbefolkning. Professor Monod och andra talare vände sig med skärpa mot denna cyniska propaganda. Jordens resurser är omätliga och till mycket stor del outnyttjade eller vanskötta. I en fredlig och välorganiserad värld skulle varje familj kunna leva ett rikt och lyckligt liv.

Krigshändelserna och krigsförberedelserna berördes av praktiskt taget varje talare vid konferensen. Med intensiv uppmärksamhet lyssnades till rapporterna från Korea, Kina och Vietnam. Fru Kim-En-Sou, ledaren

för den koreanska delegationen, riktade "en appell till alla människor av god vilja att avslöja och fördöma de omänskliga brott som begåtts av de amerikanska invasionstrupperna i vårt land och i Kina och att kräva, att de brottsliga organisatörerna av bakteriekriget ställs inför domstol och dömes, samt att angreppskriget på Korea omedelbart bringas upphöra, ett krig som utrotar de koreanska barnen."

Den svenska delegationen hade för medel, som insamlats genom Svenska Kvinnors Vänsterförbund, köpt en mycket värdefull uppsättning kirurgiska instrument. Efter Margareta Embrings rapport upplyste fungerande ordförande konferensen om denna insamling. Delegationsledaren fil. kand. Signe Fredholm överlämnade gåvan med ett hjärtligt litet tal till Koreas medlem i presidiet, och hela konferensen applåderade stående den svensk-koreanska vänskapen.

Konferensen antog enhälligt en appell, riktad till alla världens män och kvinnor, i vilken sammanfattades kraven på åtgärder för att tillförsäkra världens barn liv, hälsa och upfostran, vädjades om slut på de pågående krigen, förbud mot atomvapen och bakteriologiska vapen, stöd åt kolonialfolkens strävan till frigörelse från förtryck samt samarbete i fredens tecken för att rädda världens barn. Man uppmanade också till att överallt fira 1 juni som en internationell Barnens Dag och att i varje land och varje samhälle bilda kommittéer för barnens försvar.

Wienkonferensen var sammansatt av människor ur de mest skilda politiska och religiösa läger, och diskussionerna blev långvariga i de fyra kommissioner, som utformade appellen och de tre resolutionerna. Men — som professor Monod uttryckte det i sin rapport om förberedelserna för konferensen — "så snart SOS-signalen *Barnen är i fara!* ljud förra året, så hände miraklet att en ömseesidig förståelse uppstod."

Våra systrar jorden runt hälsar SKV på 8 mars

Med brev och telegram kom en rad hälsningar till SKV med anledning av 8 mars, från våra systerorganisationer.

Sovjetkvinnorna sände en hälsning genom fru Ovsjannikova, redaktör för Sovjetkvinnan, henne som vi alla minns från hennes besök i Sverige förra 8 mars. "Vi önskar framgång för kvinnornas enhet i fredskampen", skriver hon bl. a.

Kinas kvinnor önskar oss också framgång och skriver att de hoppas att vänskapen mellan Kinas och Sveriges kvinnor skall stärkas, fast våra länder är så långt från varandra. Elli Schmidt, ordf. för Tysklands demokratiska kvinnoförbund, skriver att kampen för ett enat fredligt och demokratiskt Tyskland står i förgrunden för de tyska kvinnornas insats i dag. De rumänska, polska, tjeckoslovakiska och ungerska kvinnoförbunden har också sänt hälsningar om vänskap och stärkt enhet i kampen för freden, för barnens försvar. Från Finland skriver generalsekr. Tyyne Tuominen: "Vi följer med intresse ert arbete, vi förstår edra svårigheter som delvis också är våra svårigheter, och gläds åt edra framgångar vilka är framgångar för freden och demokratin också i vårt land. Fred i Norden — Fred i världen, en hållbar vänskap mellan folken i alla länder!" Våra danska och lolländska systrar har också sänt oss hälsningar. "Vi kvinnor" överbringar dessa hälsningar till alla medlemmar. SKV har även sänt 8-marshälsningar till systerorganisationerna med önskan om framgång i vårt gemensamma arbete för barnens framtid i en fredlig värld.

En resa

av Elisabeth Öije

Aldrig har en sommar blommat så rikt — som denna sista, strax före krigsutbrottet 1939. Det var den sista sommaren jag fick se min äldsta flicka — då 16 år gammal. Och nu skriver vi året 1951, och återigen är jag på väg till Hamburg som 1947, när jag för första gången fick ett inresevisum till Västtyskland med förmaningen: "Använd den nu inte i privata syften." Det var då jag ännu trodde, i min blåögda optimism, att varenda människa som hade upplevt Hitlers "tidsålder" inom Tysklands gränser skulle vara behärskad av önskan att göra bot mot alla som hade lidit under detta värde.

Ljudlöst glider den danska färjan över Stora Bält. Ett svenskt fotbollslag och en grupp svenska järnvägstjänstemän reser till Österrike. Det är ett utbyte. Österrikarna har redan gäststat Sverige. Man har en förnimmelse av fred: Att sådant är möjligt igen!

Det är maj, och solen är kanske inte så varm ännu, men tanken — att folk kan resa och se varann igen, värmer —, och så får jag nu verkligen se mitt barn efter 12 långa år och mitt första barnbarn!

Vänliga och glada var alla dessa pojkar i fotbollslaget, de gladdes sig åt Salzburg, åt musikfesten därnere, åt Wien och Steiermark. De bjöd på läskedrycker och njöt redan i tanken av det goda vinet de snart skulle få: "Ja se, Damen, Österrike, det är ett härligt land, ett gästfritt land, genom Tyskland reser vi så fort som möjligt. Det är ohyggligt att tänka sig att det tyska problemet är olösligt, eller vad tycker ni? Usch, vi skall inte tala om det. Det är i alla fall tur att man lever i Sverige, ett land som har gjort mer än alla andra länder för att avhjälpa nöden i världen. Om man tänker bara på det, att judarna fick leva här så länge som helst utan att behöva arbeta. Det är inte rättvist att man nu skyller allt på tyskarna, man skall antligen glömma nazitiden. Herregud, alla har vi väl varit unga, och är det inte tusen gånger bättre att ungdomen söker efter ett ideal i stället för att inte ha något alls?"

Ovillkorligen vänder man sig om och tittar vem som sitter bakom en. Jag ser ett smalt, mycket blekt kvinnoansikte, ett par mörka sorgsna ögon, jag ser en bitter hopknipen mun, som ännu talar om ångest och lidande. Kanske är det en kvinna som för första gången reser i det land som har fördrivit henne... kanske finns på någon kyrkogård en urna... eller en symbolisk gravplats, där det kan tänkas att den unga kvinnans mor vilar, modern som brändes i de stora förintelslägren, medan dottern kanske irrade från land till land... Mätte hon bara inte ha hört dessa ord!

Det känns som om himlen plötsligt hade mörknat och solen gått i moln. Återigen intar man sina platser i Italien—Skandinavienexpressen. D. v. s. alla utom jag. Jag fick ingen platsbiljett, det blev felexpedierat. 4 danskor intar i alla fall 8 platser. De har placerat sina stora svinläderväskor översållade med hotellskyltar från hela världens hörn på alla ännu lediga platser. Skrälliga och sträva röster hör man som knappast tillhör den fagra, så ofta skildrade nordiska kvinno

Två dikter av Carl Sandburg

Valvet

*Byggnadsställningen stöder valvet
tills slutstenen är lagd.
Då tas ställningen bort.
Och valvet står lika starkt som
massan av bärande delar i bågen
och lika svagt som varje bågnande fog
som svek byggarens mening och hopp.
"Valvet sover aldrig."
Levande i gemenskap håller det.
Så länge varje del utför sitt värv
lever valvet sjungande sin ständiga hymn.*

Folket

*Det gamla stödet skrattar åt mången spräckt
hammare.
Det finns män som inte kan köpas.
Det eldfödda är hemma i elden.
Stjärnorna gör intet väsen.
Man kan inte hindra vinden att blåsa.
Tiden är en stor läromästare.
Vem kan leva utan hopp?
I mörker — med ett stort knyte bekymmer —
vandrar folket.
I natten — med en skovel stjärnor ovanför —
vandrar folket:
"Vart? Vad kommer härnäst?"
(Ur *The People, Yes.*)*

typen. Om man söker den på detta tåg, så letar man nog förgäves. Jag minns ännu hur djupt olycklig jag kände mig förra gången jag reste med Skandinavien-expressen, kanske är det odemokratiskt att inte unna alla att resa, men hur kommer det sig att man efter kriget möter en särskild typ bland nöjesresenärer som man inte trivs med?

Och jag tänker: egentligen skall man inte resa. Man skall vara hemma och arbeta. Vilka människor är det som reser: De, som har pengar. Men vilka har pengar? Jag kommer att besvara denna fråga litet längre fram. De som efter detta krig ännu har pengar eller redan har pengar igen, är sig lika i alla länder.

Hamburg

En sjuksköterska, en gång förlovad med en kusin till mig, möter. (Min kusin av halvjudisk börd är död.) Hon har fått en ledande plats på ett av Hamburgs större

Carl Sandburg med döttrarna Helga och Janet.

Carl Sandburg, född i USA 1878 av svenska föräldrar, har som skald haft stort inflytande också i Skandinavien. Hans ymniga fria vers har översatts av Elmer Diktonius i Finland och av Artur Lundkvist, Erik Blomberg och Johannes Edfelt i Sverige. I USA är han mest berömd för sitt stora verk om Abraham Lincoln, också det i förkortad upplaga översatt till svenska (Natur & Kultur). Han är varmt intresserad för Sverige och de sociala förbättringar som kommit sedan hans föräldrar utvandrade från fattigdom och "storgubbar" på den östgötiska landsbygden. Han har blivit utnämnd till hedersdoktor av Upsala universitet.

sjukhus. Min kusin levde i norra Berlin. Sina vänner hade han bland arbetarbefolkningen i Wedding och senare bland "Zitterer" i Hamburgs hamnkvarter. Han var läkare. Hjälpte många arbetarkvinnor med abort. Det var på den tiden olagligt. Friedrich Wolf har skildrat denna miljö i pjäsen "Cyankalium".

Den unga sjuksköterskan är vad man kallar "bildad", men hon vill inte ta ställning till problemen. Hon är "brav" och "duktig". Hon läser mycket. Hon har ett vackert rum, förtjänar 400 västmark och är mycket välklädd. Man söker förgäves efter ett samtalsämne. Men kritisk är hon dock mot de uppbyggliga verserna i Hamburgs metro. Alldeles intill färggranna reklamskyltar i verser som på det kända tyska sättet rekommenderar färger, tidningar, skokrämer, engelsk- och fransktalande dansetablissemang, snaps och konjak, kan man läsa:

Jesus Christus spricht,
Euer Herz erschrecke nicht.
Glaubt an Gott und glaubt an mich

och

Einer rufts dem andren zu:
Elsner Schuh! Elsner Schuh!

Dagen efter min ankomst sökte jag mina vänners våning. Jag hade inte tagit i beräkning att de fortfarande med sitt lilla barn skulle bo i en bunker utan fönster. Vid spårvagnshållplatsen stod en liten gosse med gul hy och svart kalufs. I hans ögon tändes små

lustiga blixtar när han fick syn på mig. Han har djupa ringar under ögonen. Han leder mig uppför otrevliga branta stentrappor. Det är iskallt i trappuppgången trots att det är varmt ute. Våningen har inga dörrar, endast draperier. Den är smakfullt inredd, med intressanta fotografier på väggarna, fadern är konstnärlig fotograf och har hittat riktiga Rembrandtstyper i Hamburgs hamnkvarter. I alla fat och ämbar står rosor, gula och skära, och man undrar hur de trivs i rummen utan fönster. Man skulle kunna spränga in ett fönster, men det kostar 700 Mark, "och så mycket har vi inte, men vi håller på att spara till det", säger mina vänner. De ber mig att bo hos dem. Man vet inte om det är dag eller natt. Mina värdar säger att de alltid är ohyggligt trötta om morgnarna, man måste springa nerför alla fyra trapporna för att se hur vädret är. Men de klagar inte. Direkt antisemitiska uttalanden har de som halvjudar från befolkningens sida inte varit med om, "men man behandlar oss dock litet nedlåtande och ointresserat när vi för vårt arbetes skull försöker kontakta förläggare och tidskriftsförlag. Det är kanske inte påfallande, men det märks", säger de. De var bra orienterade om de så kallade studentkravallerna. Vad hade nu verkligen tilldragit sig så att studenterna varit tvungna att demonstrera och polisen göra bruk av sina batonger, även mot kvinnliga studenter?

Avgifterna för studenternas månadskort å tåg och metro hade höjts betydligt. Man måste känna till hela nödläget bland Västtysklands studerande ungdom för att förstå, att denna för oss kanske obetydliga händelse skulle vara ett skäl att demonstrera. Ur en offentlig redogörelse kunde man utläsa att "Das Studentenwerk" (en nödorganisation vid HAMBURGS universitet) inte är i stånd att skaffa tillfälliga arbetsplatser. En mycket omtyckt sysselsättning är att vara nattvakt emedan man då inte behöver försumma de dagliga föreläsningarna. Det säger sig självt att den vetenskapliga nivån under så svåra förhållanden sjunker.

I själva staden var det omöjligt att få rätsida på alla rykten, men senare läste jag "Deutsche Wirtschaftszeitung" i Sydtykland som kraftigt tog Hamburgs studenter i försvar. Man är mycket överraskad att ur denna tidning hämta många och realistiska artiklar om det sanna ekonomiska läget i Västtyskland och vederhäftig upplysning om allt som kulturellt och ekonomiskt tilldrar sig på andra sidan Elbe, förvånansvärt, ehuru ingen tysk eller amerikanare skulle komma på den tanken att anse denna tidning för kommunistympatiserande.

Andra dagen i Hamburg skulle jag uppsöka en bank. En skrivelse hade nått mig att man hade överflyttat en del av mina ärvda pengar från Berlin till Hamburg. Det var minsann spännande. Aldrig hade jag bett någon om att flytta mina pengar år 1945 från öst till väst. Men så hade tydligen skett. En dam på banken upplyste om att Sverige hade tillhört den grupp av länder som hade "fört krig" mot Hitlertyskland! Det visade sig att även en annan tjänsteman vid en av staden Hamburgs största banker var fullkomlig analfabet beträffande det sista världskriget. På grund av krigshandlingarna mot Tyskland (från Sveriges sida!) och såsom inte tillhörande Förenta nationerna, kunde,

bevisade han, ingenting av arvet bli "aufgewertet" och jag var skyldig denna bank för "en tjänst" som jag aldrig begärt, inalles 11 västmark.

På tåget

Resan förde mig vidare till Sydtykland. De resande på tåget till Bonn var på något besynnerligt sätt lika. Jag vill uttrycka det så: Det fanns inte ett ansikte. Jag blev påmind om mina resor bland de öst-elbiska storgodsägarna, när jag som barn om somrarna reste från Berlin till Bromberg och Posen (Poznan). Ingenting hade förändrats. Tydligen hade de förflyttats västerut. Kvinnorna hade ett märkvärdigt tomt flickskrätt, samtalen rörde sig om "statens inblandning" i allting, och när jag efter 6 timmars prat slutligen inte orkade tåga och inföll att dock kvinnorna ("tack vare statens inblandning") hade fått några lättnader och förmåner, i Sverige t. ex. genom barnbidrag och skolfrikostar, hade jag stuckit handen rätt i ett getingbo. Männerna i kupén förklarade att de aldrig tänkte gifta sig med en kvinna som blev så gynnad av staten, och kvinnorna tyckte att Sverige under de senaste åren med sådana lagar direkt lagt sig till med "sovjetryska metoder".

Jag föredrog nu att tåga. Det hettade i kinderna och hjärtat bultade av ilska. När alla mellan Frankfurt och Marburg intagit sina platser i restaurangvagnen, föll min blick på de kringströdda veckotidningarna. Jag läste rubrikerna: Prishöjning på mjölk och smör,

Sparprogrammet godkänt av Bundesregierung,
Var börjar det tredje världskriget?
När Göbbels utfrågade stjärnorna
Delikata hemligheter ur Hitlers privatliv
Ett odjur i människohamn stryper en flicka
Susi, diese Mistvieh war ein Mann
LEDARENS Bordssamtal

Upprymda tågade mina medresenärer tillbaka till kupén. Vinet hade tydligen gjort sin verkan, de var alla vid strålände humör. De pekade på tågets ytterväggar och tycktes vara stolta över att tåget redan hade försetts med pansarplåt. Den som satt mig närmast (en typ à la Ribbentrop) började t. o. m. skryta att han var med om att flytta över en hel sodafabrik från Öst till Väst. Det hade tydligen varit en stor nervprestation, ty mannen hade nervryckningar och skulle till "rekreation" i Baden-Baden.

Var hade jag hamnat? Vad skulle hända vid min ankomst? Vilken roll spelade jag i det spöklika sällskapet?

En oerhörd stark längtan efter godhet, efter en varm hand, efter ett ord från en verklig människa steg upp som en naturkraft i mig och jag tog fram en bok av Bodo Uhse och läste:

"Vi måste äntligen bygga en ny värld. Människorna har gråtit för mycket, har svultit för mycket, har dött för mycket. För det tyska folket kan det totala nederlaget vara en vinst. Miljoner människor kan nederlaget bibringa den insikten att det högsta mänskliga ideal kan vinnas även genom nederlaget: FREDEN!"

Vilken rikedom fanns inte i de länder som Tyskland hade invaderat! Flera gånger hade jag under de sista åren träffat de människor som hjälper Tyskland med det gigantiska försöket att bygga ett nytt land från

Vad vi inte får veta

genom våra vanliga tidningar, det står med stora rubriker i den pacifistiska veckotidningen *Peace News* som kommer ut i London och är språkrör för krigstjänstvägrarnas förening och för folkförsoningsförbundet.

I sista marsnumret heter en förstasidesartikel *Trygghet genom bankrutt*. Den refererar ett tal av parlamentsledamoten Emry Hughes, som talat till 1 500 personer om upp-rustningens fruktansvärda pris.

"För att uppnå trygghet, måste vi göra oss bankrutt. Vi beviljar enorma summor av folkets pengar till rustningar med mindre tvekan än stadsfullmäktige bekostar stadens soptunnor.

Det finns inte så många pacifister i landet, men det finns åtskilliga som kunde bli pacifister och många som inte vet att de är pacifister: den generation som kommer ihåg förra världskriget och den generation som blir tvungen att gå ut i nästa krig."

Och hans slutsats är: "Folket vill inte ha krig!"

*

På sista sidan ser vi att man i England inte drar sig för att interpellera huruvida brittiska regeringen tar avstånd från bakterievapnet.

Mr. Eden påpekade att mr. Acheson förnekat vapnets användning.

En talare undrade varför man vägrat svara på en fråga: *Huru mycket lägger försvaret ner på bakteriologisk forskning?* Om man inte tänkte föra bakteriekrig, varför svarade man då inte helt enkelt: Vi lägger inte ut ett öre på sånt!

Och så slutade han med följande fräcka fråga: "Vill Mr. Eden tillåta att Röda korset undersöker huruvida vi har förberedelser för bakteriekrig — här i England?"

*

En notis hittar vi om att lord Boyd Orr reser till den ekonomiska konferensen i Moskva — i samma anda som kvärdellegationen besökte Sovjet.

Våra tidningar berättade att Gunnar Myrdal efter två timmars samtal med FN:s generalsekreterare Tryggve Lie förklarar att han inte ämnade hörsamma inbjudan till samma konferens.

*

En annan artikel återger *Mr Bevans tal i parlamentet*:

Vi påstår att vad som händer i Fjärran Östern och Mellanöstern är följden av en oerhörd fattigdom. Det är en revolution som kommer att fortsätta hela detta århundrade och den kan inte hejdas av Amerikas, Englands och västeuropas sammanlagda militärmakt. Därför anser vi att en väldig energi och massor av medel bortkastas på ett felaktigt krig. Det krig vi ville föra är krig mot de usla sociala förhållanden som orsakar krig.

Vi slösar våra rustningar mot en myt: påståendet att allt detta är ett ryskt militärföretag — och resultatet är att Europa har ruinerats. Det är därför jag kräver starkare ledning från engelsk sida, ty intet som hänt under de senaste sex månaderna kan ge oss förtroende för amerikanska diplomaters ledarskap i närvarande tid.

grunden. Från första stund hade jag överraskats av den sunda realismen hos dessa unga människor som utforskade människohjärtat lika allvarligt som möjligheterna att exploatera gruvorna. Allting berodde hos dem på de mänskliga relationerna och krafterna som finns bakom dessa relationer. Deras hymn heter *Självhjälp!*

Vi är inte olika

Mor och barn av Bantustam.

Sydafrikas färgade befolkning kräver mänskliga rättigheter. Frihetsrörelserna inom de olika grupperna har vid en gemensam kongress utgett ett manifest där det heter: "Alla människor, vilken hudfärg de än har, som gjort Sydafrika till sitt hemland och som hyllar demokratiska principer och anser att människor är jämlikar, är sydafrikaner." Man planerar en ohörsamhetskampanj "som ej riktar sig mot någon ras eller nationell grupp utan mot de orättfärdiga lagar vilka håller stora delar av befolkningen nere i ständigt förtryck och elände".

På detta har statsminister Malan svarat bl. a. att "det är ologiskt (en själv motsägelse) att kräva för Bantufolket som i många avseenden skiljer sig från europeerna, att de skall betraktas som icke olika, särskilt i betraktande av att dessa olikheter är permanenta och icke skapade av människor. — — — Regeringen har ej för avsikt att upphäva de sedan länge gällande lagar som gör skillnad mellan europeer och Bantu."

Den gemensamma kampanjen för passivt motstånd tog sin början den 6 april, den dag då de vita firade 300-årsminnet av sin ankomst till Sydafrika. Från hela världen sändes till den dagen budskap om sympati till de förtryckta i Sydafrika. Från Sverige sändes ett telegram som lød så: "Svenska kvinnor stöder av allt hjärta er stora sak och icke-väldets väg". Telegrammet var undertecknat av *Andrea Andreen, Signe Fredholm, Signe Höjer och Greta Lamm*.

Kvinnans åldrar

Ålderdomen

Småningom, sakta och obönhörligt sjunker dock även den personliga livskurvan och vi står där vid ålderdomen.

Vad är det som händer med oss, när vi åldras? Det som händer är att de väpnader, vilka ersätter andra under den ständiga växling och nötning, som hör livet till, att dessa nya väpnader efter hand ej är av lika förstklassig kvalitet som tidigare. Denna vår försämring är i själva verket en process, som i någon mån pågått ända från födelsen. Förmågan att se på nära håll, som beror på ögonlinsens elasticitet, är redan hos den nyss fullvuxne mindre än hos ett litet barn: blodtrycket, som sammanhänger med kärlväggarnas beskaffenhet, är redan vid det laget något högre än hos en nyfödd. Redan de första risporna i ansiktshuden och de första grå håren är att betrakta som tidiga spår av ett visst åldrande, mången gång före trettio år. Men även om man alltså i viss mån kan sätta likhetstecken mellan att bli äldre och att åldras, så är det berättigat att tala om en första hälft av livet såsom väsentligen utmärkt av tillväxt och fullgod regeneraion och en andra hälft, då förnyelsen är mer och mer bristfällig och livskurvan går nedåt. Om detta är riktigt, skulle det råda ett visst samband mellan livslängd och åldrande — de som åldras sent skulle, bortsett från dödliga sjukdomar, vara de som leva länge. Säkert är att ett tidigt eller sent åldrande är liksom livslängden i betydande grad arvsbestämt.

Det är alltså främst vår medfödda beskaffenhet som avgör, om vi får tidiga och omfattande eller sena och lindriga ålderstecken. Viktigast är beskaffenheten hos å ena sidan vårt hjärta och kärlsystem, å andra sidan våra insondringsorgan. Att ålderstecken måste sammanhålla med förändringar i hormonavsöndringen står klart, när man vet att hormoner ej blott stimulerar könskörtlarna utan även inverkar på kärlsystemet och på själslivet samt reglerar tillväxt och ämnesomsättning. Josefson har påpekat att den sjukdomsbild, som uppkommer, när avsöndringen av sköldkörtelhormon är nedsatt, har många likheter med höggradigt åldrande, t. ex. trötthet, sömnlust, förstoppning, frusenhet, benägenhet för fetma, håravfall, minskad elasticitet i huden. Emellertid förhåller det sig inte så att en låg ämnesomsättning verkar sparande, konserverande. Tvärtom torde en livlig ämnesomsättning med åtföljande god blodcirkulation vara gynnsam för organismens hållbarhet. I samklang härmed står att verksamhet motverkar åldrande långt bättre än sysslolöshet. Man blir lätt gammal, om man är slö och ointresserad, men det är svårt att arbeta ihjäl sig. Visst kan man skada sig genom för mycket arbete och visst kan man utsätta olika organ för så hårda påfrestningar att de överansträngas. Men inom vida gränser gäller dock att organens användning stimulerar deras blodförsörjning och bidrager att bevara dem i gott skick.

Det har redan sagts att klimakteriet ej markerar en punkt där vi plötsligt börjar åldras. Det är egentligen bara ett ålderssymtom, som regelrätt åtföljer den nedsatta avsöndringen av sexualhormoner, och det har att göra med fettomsättningen. De flesta människor blir vid det laget magrare i ansiktet och på halsen och många blir samtidigt tjockare över höfterna och kring midjan. Än så länge känner man ingen metod att påverka det ålderstecknet. Överhuvudtaget har man länge hyst en oberättigad tro på sexualhormonernas förmåga att motverka åldrandet. Nu har man klart för sig att dessa hormoner kan bidra att motverka ett för tidigt åldrande, men de påverkar ej det normala åldrandet. Det följer sina egna lagar och körtelverksam-

hetens avtagande är härvidlag ett delfenomen men icke orsaken.

Ett av de vanligaste psykiska ålderstecknen är den minskade inpräglingsförmågan, det som kallas "dåligt minne". När det symtomet uppträder tidigt eller är mycket utpräglat kan det vara ganska besvärande. Men på det hela taget kan man säga att den minskade intensiteten i upplevelsorna, som utmärker ålderdomen, har sina fördelar. Det blir därigenom lättare att resignera inför det faktum att man icke längre hinner med och orkar så mycket som tidigare. Många människor har likväl svårt att försona sig med att själen åldras. Helt visst bör det vara lättare för dem, vilkas perspektiv vidgar sig mot ett nytt liv utan åldrande.

Vi har redan sagt att frågan om åldrandet delvis är avgjord i och med vårt val av föräldrar. Den som hör till en släkt med många gamla, har sannolikt ett starkt hjärta, blodkärl med ringa benägenhet för nötningsförändringar och normala insondringsorgan. Men det må nu vara som det kan. Den praktiska frågan är vad man med given utgångspunkt kan göra för att inte bli gammal i förtid. På det kan man blott svara med ett råd som låter lika tråkigt som det är viktigt: lev hygieniskt, arbeta med måtta, njut med återhållsamhet. I själva verket är det alldeles för sent att börja motverka åldrandet, när man är uppe i 40 års ålder. Man gör det mest effektivt genom ett hygieniskt liv ända från ungdomen. Därmed menas inte att man skall leva för att sköta sig med tanke på att inte åldras för tidigt. Nej, det är redan sagt att ett verksamt liv bevarar vår spänstighet. Man skall ge sitt bästa i arbete och åt de människor, som är ens värld. Man skall också, när det går, vara lycklig och njuta av livet.

Och man måste både sörja sina egna sorger och gripas av världens mäktigt stora sorgebrus. Men medan livet går fram över oss kan vi ändå ta vård om vår hälsa och därmed skjuta undan vår ålderdom. Till hälsovården hör sol och frisk luft, friluftsliv och sport, en föda rik på skyddsämnen, måttlighet i mat och dryck, stor sparsamhet med njutningsmedel. Lika viktig är den psykiska hälsovården, att vara glad och god — trots allt. Grämlse och gnidighet och grälsjuka och allt sådant där gör oss gamla i förtid.

Vi bevarar vår ungdom även genom att undvika sjukdom. Man bör söka bot för sina krämpor, för blodbrist, magbesvär och nervvärk, för sömnlöshet och depression: man blir sliten och nött genom sjuklighet. Den medicinska vetenskapens ökade möjligheter att

upptäcka och bota sjukdomar är i själva verket en huvudorsak till att vi lever längre och åldras senare nu än förr. Nutidens tandvård är ett bra exempel på en modern landvinning, som motverkar åldrandet både genom att förebygga sjukdom och genom sin inverkan på utseendet.

Det finns som bekant en mängd åtgärder av rent skönhetsvårdande karaktär, som avser att motverka åldrandet. Visst kan man färga sitt hår och låta lyfta sitt ansikte, om man har lust och särskilt om man känner att det gagnar ens yrkesutövning och höjer ens livsmod. Man måste bara akta sig för att bli tidlös eller — för att citera en bok, som roade oss på 1920-talet — "historisk". "Jag tycker verkligen", skrev författarinnan, "att när man ser ut som en nått flicka vid 60 år, då börjar man bli historisk." Man måste också räkna med att det med konst uppskjutna åldrandet, när det en gång kommer, blir väldigt förkrossande; i ett slag blir man äldre än den, som intet gjort, är vid samma ålder.

Men visst finns det underbara och osvikliga föryngringskuror! Den levande naturen till exempel — träd och blommor, allt som för varje vår har ungdomens fulländning. Och kedjan av levande varelser, som ständigt får nya länkar, mänskligheten, som blommor och knoppar på nytt i egna eller andras barn och barnbarn. Sök en nära kontakt med det som växer och förnyas, och du har en stimulerande förankring i ungdomen!

Och ett recept till: var verksam och glöm din ålder! Robert Louis Stevenson har på ett strålende sätt utvecklat satsen att mänskligheten, som ju lever på dödens brant, trots allt tal om dödsfuktan är suveränt likgiltigt inför dödsrisken. Detta gäller icke minst de gamla. Och han säger att så bör det vara. Det höves oss att dö som en skummande fors, i full verksamhet, upptagna av planer på lång sikt, i färd med att skriva en bok i folioformat. Det var icke minst en sådan död grekerna tänkte på, när de sade att den som gudarna älskar dör ung.

Böcker:

Det är simpelt att supa

Nycterhetsorganisationerna varnade allmänheten för dryckenskap och dryckessed genom afischer, varibland en bar devisen: "Det är simpelt att supa!"

Utan tvivel var det psykologiskt riktigt att försöka rucka på dryckessedens popularitet med denna sats. Men supandets simpelhet eller brist på kultur är bara en del av det stora problemet. Nycterhetskommitténs betänkande har dragit fram många andra avskräckande sidor hos alkoholbruket: ungdomens alltför tidiga alkoholvanor och deras följder i brottslighet och olyckshändelser.

Också litterärt och i högsta grad individuellt har det personliga alkoholproblemet tagits upp under 1951 i Valdemar Hammenhøgs roman *Torken*. Det är en skakande skildring av en människas slaveri under alkoholen. Sällan eller aldrig har väl den subjektiva sidan av dryckenskapen framställts så ohygglig, så detaljrikt kuslig och så språkligt uttrycksfullt som här.

Torken är den avdelning på sinnessjukhuset där de försupna individerna hjälplösa och dödssjuka tas om hand och lappas ihop. Och när de kommit ut och skall börja livet på nytt kan minsta motgång eller frestelse återföra dem i förnedringen. När man läst denna skild-

Han bär det som en man.

ring till slut, har man inte mycket till övers för dryckesseden eller de s. k. vänner som vid besök hos den sjuke har en brännvinsplunta med som uppmuntran.

Men Hammenhøg försöker också få fram de psykologiska orsakerna till drickandet. Det är den ångest som måste dövas — till varje pris. I romanen är en kvinna orsak till ångesten, otryggheten i livet. Det blir också en kvinna som återger den sjuke levnadstro, trygghet och mod att leva som en människa.

Denna Hammenhøgs roman är i all sin kuslighet ett stort verk, en både konstnärlig och moralisk prestation. Den övergår inte bara allt vad han själv skrivit förr utan det mesta av de sista årens svenska romaner.

G. T.

Kära SKV-medlemmar!

Vi behöver mycket mera pengar för att betala vårt bidrag till kolonialländernas representanter vid barnkonferensen. Vi ber er att sälja alla brev- märken så fort ni kan och redovisa mycket snabbt.

Från våra avdelningar

Enligt beslut av förbundsstyrelsen har vi under förra hösten och fram till den 15 februari i år haft en tävling mellan våra avdelningar. Tävligen har gällt bildande av nya avdelningar, ökning av antalet medlemmar och ökad försäljning av tidningen. Dessutom har hänsyn tagits till Koreainsamlingen.

Den prisutdelningsnämnd som senare tillsattes av förbundsstyrelsen har nu fullgjort sitt uppdrag. Bland de avdelningar som deltagit i pristävlingen har följande erhållit pris:

Göteborg 1:a pris A; 3 nya avdelningar, 89 nya medlemmar, tidningsförsäljningen ökad med 225 ex.

Stockholm 1:a pris B; 190 nya medlemmar, tidningsförsäljning ökad med 114 ex.

Norrbottnens distrikt 2:a pris; 62 nya medlemmar, tidningsförsäljningen ökad med 50 ex. Detta pris har främst getts för Koreahjälpen. Norrbotten har samlat 4 045 kr och 930 kg kläder.

Smålandsdistriktet 3:e pris; 5 nya avdelningar, 28 nya medlemmar, tidningsförsäljningen ökad med 62 ex.

Stockholms läns distrikt 3:e pris; 3 nya avdelningar, 26 nya medlemmar, tidningsförsäljningen ökad med 125 ex.

Hedersomnämmande har dessutom getts åt Obbola-Holmsund, Frånö-Kramfors, Iggesund, Ljusne, Sandviken, Söderhamn, Åby, Malmö.

Priserna har bestått av stipendier av olika storlek för resor till främmande länder. Hedersomnämmande innebär endast diplom.

De senaste månaderna

har präglats av en livlig verksamhet för att organisatoriskt utbygga och stärka vårt förbund. En rad nya avdelningar har bildats och egna distrikt skapats i flera landsändar. Förbundets 7 avdelningar i *Skåne* har sammanslutits i ett distrikt, med fru *Edit Nilsson*, Malmö som ordförande. Den 15 april bildades *Västra Sveriges* distrikt av SKV, med 12 avdelningar och med fröken *Maja Bolling*, Göteborg som ordförande. I *Värmland*, där förbundet f. n. har 12 avdelningar, förberedes bildandet av ett distrikt under den närmaste tiden och detsamma är förhållandet i *Örebro* och *Angermanland*.

Tidningen Vi kvinnor i demokratiskt världsförbund

Utgivare: Andrea Andreen
Köpmantorget 2, Stockholm

Redaktionskommitté:
Gunhild Tegen, Valborg Svensson.

Utkommer med nio nr per år.
Prenumerationspris per år: Kr. 4:—.
Lösnummer 50 öre (kommissionärer antagas).
Postgiro 51323, Box 18073, Stockholm 18.
Svenska Kvinnors Vännerförbund.

*

Förbundsstyrelsen lokaler är belägna i
Kungsgatan 79, Stockholm. Tel. 53 19 61.

Nya avdelningar

har under de senaste veckorna bildats i *Avesta*, *Borlänge*, *Grängesberg*, *Ludvika*, *Alby*, *Matfors*, *Björneborg*, *Hagfors*, *Storfors*, *Säffle*, *Vitsand*, *Partille*, *Laxå* och *Osby*.

Stockholmsavdelningen

som under föregående år fördubblade sitt medlemsantal och enbart under förbundskampanjen fick 220 nya medlemmar, har på styrelsekonferens i april beslutat att söka fördubbla medlemsantalet igen till nästa vår. F. n. har avdelningen 650 medlemmar. Vidare beslöts att under samma tid genomföra en ökning av "Vi Kvinnors" upplaga i Stockholm från f. n. 1.250 ex. till 2.000 ex. Avdelningen har under kampanjen bildat 6 nya stadsdelsorganisationer. Till första juni planeras barnfester i olika stadsdelar till firandet av Internationella barnens dag.

Gävleborgsdistriktet

av SKV genomförde den 29—30 mars en mycket lyckad årskonferens och i anslutning till denna en barnkonferens som samlat 125 deltagare. Vid barnkonferensen, som ingick som ett led i förberedelserna till världskonferensen i Wien, hölls inledningsanförandena av läroverksläraren fru *Eva Palmær* och riksdagsledamoten fru *Gerda Nilsson*. I årskonferensens förhandlingar deltog ett 50-tal kvinnor, däribland en del från orter där förbundet ännu saknar avdelningar, men där som resultat av konferensen arbetet nu intensifierats för att få avdelningar till stånd. Konferensen beslutade bl. a. att i sommar genomföra en studiekurs för att trimma medlemmarna i föreningskunskap.

De amerikanska kväkarnas broschyr

Steg på vägen till fred

erhålls från SKV. Pris kr 1: 25. Redovisas med 1 kr. Sprid den främst bland icke medlemmar. Kväkarna begär liksom vi nedrustning och förhandlingar.

Ur innehållet:

Elisabeth Tamm: Hur blir morgondagen? . . .	2
Jessie Street: För rättvisa åt kvinnor	3
John Takman: Barnens SOS	4
Elisabeth Öije: En resa	6
Carl Sandburg: Dikter	7
Andrea Andreen: Kvinnans åldrar IV	10
Gunhild Tegen: Om böcker	11

Följetong